

Předmět fyzický a intencionální

„Předmětnost“ je zvláštním rysem některých skutečností (tzv. konkrétních skutečností); mohli bychom (v souhlase s původním významem slova) říci, že takovéto skutečnosti jsou jakousi srostlicí jejich předmětné a nepředmětné stránky. Ta předmětná stránka se *nám* ukazuje, a to výhradně „aktuálně“ – ovšem jde o *naši* „aktuálnost“, nikoli o aktuálnost oné skutečnosti, neboť ona skutečnost, která je vždy nějakým dějem (procesem nebo událostí), se jinak a třeba i jako něco jiného může ukazovat někomu (nebo něčemu) jinému v jiné chvíli a v jiných souvislostech. Pokud bychom chtěli trvat na tom, že se určitá skutečnost ukazuje vždy v určitý svůj vlastní aktuální moment v nějakém smyslu „celá najednou“, jde o pouhý náš předsudek, byť opřený o jakousi intuitivní zkušenost. Ani pouze po vnější stránce není proces diskontinuitní střídou aktuálních momentů, neboť také vnější stránka každého procesu (a zejména každého událostního dění) má svou vnější kontinuitu (svůj kontinuální vnějšek). Nicméně žádnému konkrétnímu subjektu se ani proces, ani (pravá) událost neukazuje nikdy v celé své předmětnosti, ale vždycky jen v závislosti na jeho „reaktibilitě“ jako jev, jako „fenomén“. A to zároveň s sebou nutně nese, že takový (vnější) subjekt se na ustavení (konstituci) příslušného jevu (fenoménu) aktivně, tj. záměrně, „intencionálně“ podílí. Proto také podobně, jako mluvíme o intencionálních předmětech (eventuelně ne-předmětech), může plným právem mluvit o intencionálních „fenoménech“, „jevech“; nebudeme ovšem těchto termínů užívat, protože by to působilo jen zmatky, ale raději budeme uvažovat o volbě vhodnějších termínů. Vlastní problém spočívá v tom, že se musíme naučit rozlišovat mezi intencionálním předmětem (nebo ne-předmětem) jako myšlenkovým modelem na jedné straně, a naproti tomu mezi intencionálním ustavením „zvýznamněného“ či spíše „zvýznamňujícího obrazu (ikony)“ nějaké skutečnosti, kdy o nějakém „modelu“ ještě nemůže být řeč.

(Písek, 110708-1.)